

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 30 oktober 2013

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 45.048/II/PN
[...]

[...]

Mijnheer de Gedelegeerd Bestuurder,

In zitting van 18 oktober 2013 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een klacht van de heer [...], Senator, tegen de NMBS onderzocht.

Hij stelt vast dat in een station als Mechelen bij aankondigingen ten behoeve van reizigers voor internationale treinen naast het Nederlands ook het Frans, het Engels en het Duits wordt gebruikt. Uit het antwoord van de Minister van Overheidsbedrijven op zijn vraag om uitleg van 5.03.2013 blijkt dat zulks ook het geval is in de stations van Leuven en Zaventem (luchthaven).

Klager acht het in strijd met de taalwetgeving in bestuurszaken dat in de Engelstalige en Duitstalige aankondigingen een aantal plaatsnamen die zich in het Brusselse situeren stelselmatig met hun Franstalige benaming worden benoemd. Brusselse plaatsnamen worden in het Nederlandse taalgebied in het Frans omgeroepen.

Op de vraag van de VCT om toelichting antwoordt U:

“Via dit schrijven wil ik u graag informeren dat in stations met een internationaal karakter de aankondigingen, indien gerechtvaardigd, in vier talen gebeuren en in deze volgorde: eerst het Nederlands, vervolgens het Frans (of omgekeerd, afhankelijk van het taalgebied waar het station zich bevindt), dan het Duits en tenslotte het Engels. Deze viertalige aankondigingen gebeuren in de grootste stations van België die uitgerust zijn met het elektronisch omroepsysteem EMMA (Electronic Management of Messages and Annoncements). Hieronder vallen de stations van Antwerpen-Berchem, Antwerpen-Centraal, Brussel-Noord, Brussel-Centraal, Brussel-Luxemburg, Brussel-Schuman, Charleroi-Zuid, Luik-Guillemins, Leuven, Mechelen, Oostende en Ottignies.

Op juridisch vlak verwijst ik naar artikel 11, § 1, van de Taalwet Bestuurszaken die inhoudt dat de plaatselijke diensten de berichten en mededelingen voor de reizigers uitsluitend in de taal van het gebied dienen te stellen. Dit wil zeggen dat in het station Mechelen-Centraal, als zijnde een plaatselijke dienst, INFRABEL verplicht is de berichten en mededelingen aan het publiek in het Nederlands te verspreiden. Zowel het station Mechelen, Leuven als Brussel-Nationaal Luchthaven, die worden aangehaald in de parlementaire vraag van de heer Laeremans alsook in het antwoord van Minister Labille, zijn gelegen in homogeen eentalig gebied.

Volgens § 3 van hetzelfde artikel kunnen de gemeenteraden van toeristische centra beslissen dat de berichten en mededelingen, bestemd voor toeristen, in ten minste de drie landstalen (+ eventueel andere) worden gesteld.

Hoewel, er geen verdergaande uitzondering voorzien is op het principe vernoemd hierboven in artikel 11, § 1, van de Taalwet Bestuurszaken maakt INFRABEL gebruik van viertalige aankondigingen voor de internationale treinen en voor de treinen naar de nationale luchthaven. Dit zijn de treinen die het meest worden genomen door een internationaal reizigerspubliek. De viertalige aankondigingen worden gedefinieerd op basis van de aard van de trein, en niet in functie van het station zelf. In dit geval zijn het niet de gemeenten die beslissen of we eentalige of meertalige aankondigingen gebruiken. De aard van de trein is een objectief criterium dat geldt voor het ganse net.

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft aanvaard in eerdere adviezen dat voor stations met internationaal en/of toeristisch karakter bepaalde aankondigingen in vier talen kunnen gebeuren, echter steeds met voorrang van de taal van het gebied. Nadien volgt de aankondiging in het Duits en daarna in het Engels. Hieronder een voorbeeld van een aankondiging van een Thalys-trein in Antwerpen:

- *In NL: "Deze trein stopt in Mechelen, Brussel-Noord, Brussel-Zuid, Charleroi-Zuid, Paris-Nord";*
- *In FR: "Ce train s'arrête à Malines, Bruxelles-Nord, Bruxelles-Midi, Charleroi-Sud-Paris-Nord";*
- *In DE: "Dieser zug hält in Mechelen, Brussel-Noord, Bruxelles-Midi, Charleroi-Sud, Paris-Nord";*
- *In EN: "This train will be stopping at Mechelen, Brussel-Noord, Bruxelles-Midi, Charleroi-Sud, Paris-Nord";*

Strikt juridisch genomen, dient de Nederlandse benaming van het aangekondigde station dus voorrang te krijgen bij de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen in het Vlaams Gewest, en de Franse benaming van het aangekondigde station in de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen in het Waals Gewest, bij gebreke van een vertaling in die talen van het toponiem (gelegen in het Brussels Gewest).

Voor de klantvriendelijkheid jegens haar internationaal reizigerspubliek vindt Infrabel het daarenboven belangrijk dat deze altijd de naam van hetzelfde station in de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen overal in het land in dezelfde vorm horen, ongeacht de locatie waar deze aankondiging wordt gedaan. Op die manier willen we vermijden dat deze mensen gedesoriënteerd geraken wanneer ze door het land reizen. Daarom werd tevens in het beleid van Infrabel beslist om de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen van de Brusselse stations overal in het land op dezelfde manier aan te kondigen".

*
* *

Het is vaste rechtspraak van de VCT dat berichten en mededelingen bestemd voor een internationaal publiek naast de in België gesproken talen ook in het Engels mogen worden gesteld. Zij kan dan ook instemmen met viertalige aankondigingen in de grootste stations van België voor de internationale treinen en voor de treinen naar de nationale luchthaven, steeds met voorrang voor de taal van het gebied.

Uit het voorbeeld in uw brief van 16 september 2013 en uit het antwoord van 5 maart 2013 van de Minister van Overheidsbedrijven op de vraag om uitleg van Senator Laeremans blijkt dat, als viertalige aankondigingen worden gedaan, in de aankondigingen in het Duits en het Engels voor bepaalde stations van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (zoals Brussel-Zuid en Brussel-Kapellekerk) altijd en overal in het land het Frans wordt gebruikt en voor andere stations in Brussel (zoals Brussel-Noord of Brussel-Congres) altijd en overal het Nederlands wordt gebruikt. U acht het voor de klantvriendelijkheid ten aanzien van het internationaal reizigerspubliek belangrijk dat dit altijd en overal de naam van hetzelfde station in de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen in dezelfde vorm hoort, ongeacht de plaats waar deze aankondiging gebeurt, teneinde te vermijden dat deze internationale reizigers gedesoriënteerd zouden geraken wanneer ze door het land reizen.

Zoals u het zelf stelt, dient, ten einde conform te zijn met de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT), de Nederlandse benaming van het aangekondigde station gelegen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voorrang te krijgen bij de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen in het Nederlandse taalgebied en de Franse benaming van hetzelfde station in de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen in het Franse taalgebied. Een Franstalige benaming van een Brussels station in een Duitstalige en Engelstalige aankondiging in het Nederlandse taalgebied en een Nederlandstalige benaming van een Brussels station in een Duitstalige en Engelstalige aankondiging in het Franse taalgebied zijn derhalve strijdig met de SWT en met het principe van de taalhomogeniteit van de taalgebieden. De VCT herinnert in dit verband overigens aan haar rechtspraak dat de diensten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zelf in hun berichten en mededelingen die in een andere taal dan het Nederlands of het Frans zijn gesteld, hun namen en adressen in beide talen (Nederlands en Frans) dienen te stellen, dit om aan te geven dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een tweetalig gebied is.

De VCT vraagt zich overigens af of het uitsluitend gebruik altijd en overal in het land in de Duitstalige en Engelstalige aankondigingen van enerzijds het Nederlands voor de benaming van bepaalde Brusselse stations en anderzijds het Frans voor andere stations in dezelfde stad Brussel echt bevorderlijk is voor de oriëntatie van internationale reizigers.

Zij acht de klacht ontvankelijk en gegrond.

Hoogachtend,

De wnd. Voorzitter,

[...]